

• صاحب امتیاز و مدیرمسئول: غلامحسین کرباسی • مشاوران: عباس عبدی و احمد زیدآبادی • سردبیر: محمد جواد روح • سردبیر آنلاین: افشین امیرشاهی • معاون سردبیر: مهرداد خدیر • دبیران گروه‌ها: فرزانه طهرانی (اقتصاد)، آرمین منتظری (دیپلماسی و بین‌الملل)، علی ورامینی (رسانه و فرهنگ) • سمیه متقی (سیاست)، الهه ابراهیمی (خبر)، آرش خاموشی (عکس)، هادی حیدری (طرح و کاریکاتور)، مدیر هنری: مهدی قربانی تبار، حروفچینی و ویراستاری: شهرام هادی • مدیر اداری و آگهی‌ها: شاهرخ حیدری • تلفن روابط عمومی: ۸۸۷۴۹۳۰۰ • تحریریه: ۸۸۷۳۰۲۹۱ • آگهی‌ها: ۸۸۷۳۵۲۰۷ • نشانی: خیابان شهید بهشتی، خیابان پاکستان، کوچه دوازدهم، پلاک ۱۸، لیتوگرافی و چاپ: هم‌میهن • توزیع: نشر گستر امروز نوین • تلفن: ۰۲۱-۹۱۳۰۴۱۴۲

منظره یا نبرد نابرابر

عبدالجواد موسوی
شاعر و روزنامه‌نگار

این روزها مناظره‌های زیادی برگزار می‌شود؛ هم در صداوسیما، هم در فضای مجازی. بر خلاف دو انتخابات قبلی که فضای سیاسی کاملاً بسته بود ظاهر آدر آستانه این انتخابات فضا به گونه دیگری است. خیلی‌ها می‌گویند این اتفاقات همه‌اش برای تشویق مردم به رأی‌دادن است و نباید گول این ظاهر را خورد. البته که نباید هیچ‌وقت پزدموکراسی آن‌هایی را که به دموکراسی معتقد نیستند، تکمیل کرد اما باید با هوشمندی و درایت از هر فرصتی برای گفتن حرف حساب استفاده کرد. اینکه هم مراقب باشی دیگران از گرده تو بالا نروند، هم توانی حرفت را بزنی البته که کار دشواری است اما ما را برای همین کارهای دشوار آفریده‌اند و اگر قرار بود ما به سهولت به آرزوهای دیر و دورمان برسیم که تا حالا هزار بار رسیده بودیم، بگذریم. در میان مناظره‌ها و گفت‌وگوهایی که این روزها دیده‌ام، مناظره آقای بیژن عبدالکریمی و آقای صادق زیباکلام به‌نظرم جالب‌تر از بقیه آمد. دو طرف حرف تازه‌ای برای گفتن نداشتند و تقریباً همه حرف‌های شان را قبلاً شنیده بودیم اما نکته قابل تأمل در این گفت‌وگو، نحوه مواجهه این دو بزرگوار با یکدیگر بود و نتیجه‌ای که می‌شد در پایان از آن حرف‌ها گرفت. اگر گفت‌وگورا ندیده‌اید و شنیده‌اید یا حوصله یک‌ساعت‌ونیم بحث و جدل را ندارید، من به شما خواهم گفت مختصر و مفید آن چیزی را که شنیده‌ام: آقای زیباکلام همه حرفش این بود که من سال‌هاست به دو دلیل از باخت تیم ملی فوتبال ایران خوشحال می‌شوم؛ اول آنکه هر وقت تیم ملی می‌بازد، حاکمیت از این پیروزی استفاده ابزاری می‌کند و آن را به حساب خودش می‌نویسد و دوم اینکه ملت ما، ملت نژادپرستی است و این بردها به توهم ملت ما که معتقدند نژاد برترند و عرب‌ها، افغان‌ها و ترک‌ها را تحقیر می‌کنند، دامن می‌زنند و آن‌ها را متوهم‌تر می‌کند. آقای عبدالکریمی هم می‌گفت: این تیم، تیم ملی ایران است، نه تیم جمهوری اسلامی ایران و کسی حق ندارد این تیم را از ما بگیرد. ما یعنی مردم. نباید همه چیز را دودستی تقدیم حاکمیت بکنیم. ما نباید بگذاریم ملیت، دین و دیگر ارزش‌ها ببرد توی دامن یک نظام سیاسی. ما معتقدیم هم مهسا امینی فرزند ماست، هم جمع دختری که چادر به‌سر دارد. آن کسی که می‌گوید جمع‌کنید و بروید، غلط می‌کند. این مملکت مال همه ایرانی‌هاست.

بی‌خوب، بی‌تعارف من: صدر صد طرف آقای عبدالکریمی بودم و در این مورد خاص، هستم. اما اشتباهه آقای عبدالکریمی این بود که بیش از ۱۰ مرتبه گفت، من طرفدار نظام نیستم و طرفدار مردمم. حتی گاهی از الفاظی درباره نظام استفاده کرد که من نمی‌توانم اینجا بنویسم. یعنی من برای نوشتن مشکلی ندارم اما دوستان قطعاً آن را چاق نخواهند کرد. باین حال با تاکید چندین و چندباره آقای عبدالکریمی مبنی بر اینکه اصلاً گور پدر سیاست، اما حق را نباید نادیده گرفت و وارد بازی‌هایی شد که اهل سیاست برای ما تدارک دیده‌اند. آقای زیباکلام، ایشان را به جانبداری و هواداری از نظام متهم کرد و گفت که عبدالکریمی برای دفاع از جمهوری اسلامی جلوی او نشسته است. این‌ها را گفتیم تا بگویم ماجرای دوقطبی خیلی خیلی جدی‌تر از این حرف‌هاست. آن‌هایی که این بازی کثیف را تدارک دیده‌اند اصلاً به سخنان شما گوش نمی‌دهند. شما اگر برای کودکان تک‌تکه شده غزه دل بسوزانید، طرفدار جمهوری اسلامی هستید. شما اگر بگویید همه مردم از باحجاب و بی‌حجاب فرزندان این آب و خاکند و برادران و خواهران من و شما محسوب می‌شوند، مزدور نظامید. انگ هواداری از نظام هم خیلی چیز بدی نیست و به‌نظرم هر چه باشد از انگ صهیونیست بودن بدتر نیست؛ اما هر انگی باعث می‌شود تا سخن شما درست شنیده نشود. چاره چیست؟ تنها چاره‌اش این است که با خاموش بمانید و به حکم در زمان فتنه، شتر دوساله‌ای باش تا نه شیر برای دوشیدن داشته باشی و نه پستی اگر وارد نزار شدید، دیگر از هیچ انهایی هراس به دل راه دهید. شما هر چقدر هم به طرف مقابل تاج بان بدهید و برای خوش آمد او به جمهوری اسلامی بد و بیراه بگویید، باز هم متهمید به اینکه دارید ماله کشی می‌کنید. پیشنهاد من این است که در چنین مواردی به طرف مقابل تن احترام بگذارید اما بی‌خود و بی‌جهت به او امتیاز ندهید و در لاک دفاعی فرو نروید. با شهامت بگویید من چنین نظری دارم و اصلاً برابرم مهم نیست توی دیگران، مرا به چه چیزی متهم می‌کنید. این نبرد نابرابر و ناجوانمردانه طوری طراحی شده که تو پیشاپیش بازی را باخته‌ای؛ مگر اینکه به رنگ جماعت درآیی. برای شرکت در این نبرد باید زهی از زخم و ملامت بر تن داشته باشی.

هوش مصنوعی و آینده انسان

شانزدهمین همایش روابط عمومی الکترونیک با بزرگداشت هادی خانیکی و پرداختن به جدی‌ترین مسئله فناوری روز همراه بود

داشت. مینا والی در بخشی از این پنل گفت: «هوش مصنوعی احتمالاً فناوری همه‌جانبه عصر حاضر است، مانند الکترونیک که همه صنایع موجود در عصر خود را تحت‌تأثیر قرار داد. برخی نگران کاربردهای هوش مصنوعی در صنایع گوناگون و آینده شغلی خود هستند از جمله روزنامه‌نگاران و تولیدکنندگان محتوا. دسامبر گذشته، نیویورک‌تایمز در دادگاهی در منتهن شکایتی علیه این‌ای‌آی و مایکروسافت تنظیم کرد که در آن ادعا کرده بود، میلیون‌ها مقاله آن با دور زدن قانون کپی‌رایت برای آموزش چت‌بات‌های این شرکت استفاده شده‌اند. نگرانی این است که همین چت‌بات‌ها در آینده روزنامه‌نگاری را از بین ببرند که در حال حاضر سیستم‌های هوش مصنوعی دانش گسترده‌ای ندارند و احتمالاً فعالیت‌ها جایگزین آن بخش از فعالیت‌های رسانه‌ای شوند که وظایف ساده و غیر پیچیده‌ای هستند.» همچنین معصومه تقی‌زادگان با اشاره به درهم آمیختگی فرهنگ و تکنولوژی به‌نقش تکنولوژی در تجربه، شناخت و درک انسان کنونی اشاره کرد و افزود: «مفهوم تکنوفرنک به‌شناخت تأثیر ایده‌های علمی بر درک ما از جهان طبیعی و اینکه چگونه پیشرفت‌های تکنولوژیک بر نگرش ما از کار، هنر، فضا، زبان و بدن انسان تأثیر گذاشته است، می‌پردازد.» محمد رهبری هم با اشاره به این که با سلطه هوش مصنوعی، دنیای ما تا ۱۰ سال آینده بسیار متفاوت از امروز خواهد بود، اشاره کرد: «همین حالا هم در استفاده از فناوری‌ها، برخی از افراد کمتر از گوگل و بیشتر از چت‌بات‌هایی نظیر ChatGPT استفاده می‌کنند و هوش مصنوعی همین حالا نیز شبکه‌های اجتماعی را تحت‌تأثیر خود قرار داده است.» علی ورامینی نیز با اشاره به مفهوم «ویران‌شهر موعود»، از بازنمایی این ویران‌شهر زیر سلطه پیشرفت‌های تکنولوژیک از جمله هوش مصنوعی در آثار هنری از جمله فیلم‌های سینمایی «Her» (او) یا «سریال Black Mirror» (آینه سیاه) گفت و اشاره کرد: «هوش مصنوعی از داده‌هایی استفاده می‌کند که سال‌ها در جهان انباشت شده و این داده‌ها قطعاً شامل سوگیری است و فهمی سوگیرانه از انسان مسلط را منتقل می‌کند و هوش مصنوعی نیز بر مبنای همین داده‌های سوگیرانه رشد پیدا می‌کند و گسترش می‌یابد.»

نکوداشت یک عمر پژوهگری و معلمی

شانزدهمین همایش روابط عمومی الکترونیک در حالی برگزار شد که دست‌اندرکاران آن طبق روال سال‌های گذشته در بخشی از همایش به تقدیر از چهره‌ای از چهره‌های حوزه ارتباطات و روابط عمومی پرداختند. چهره تقدیر شده در شانزدهمین دوره این همایش هادی خانیکی، یکی از نام‌آشناترین‌های حوزه ارتباطات و فرهنگ بود که با حضور کسانی چون محمد مهدی فرقانی، مهدخت بروجدی و... به پاس ۳۰ سال تلاش علمی و عملی در حوزه ارتباطات و رسانه مورد تقدیر قرار گرفت. خانیکی شاخص‌ترین چهره‌ای است که همیشه به ضرورت گفت‌وگو، چیستی و آدب‌پژدانه و هرگز از بسط آن حتی در سخت‌ترین روزها غافل نشده است. فرقانی با اشاره به دوستی چهل‌ساله‌اش با هادی خانیکی و بهبودی خانیکی از بیماری سرطان که اخیراً به آن مبتلا شده بود این رفیق چهل‌ساله را به بی‌تی حافظ هممان کرد: «هر آن که جانب اهل خدا نگه دارد / خدای در همه حال از بلا ننگه دارد.» هادی خانیکی در سخنانی کوتاه گفت: «من از هر کدام از مقالاتی که در این همایش شنیدم، نکاتی جدید آموختم و ای کاش فرصتی برای یادداشت‌برداری از آن‌ها نیز برابرم فراهم بود، چرا که ما از نسل نبرداران از آن چه می‌شنویم هستیم و این گونه بهره بیشتری می‌بریم. من مصداق آن چه در این مراسم بزرگداشت گفته شد، نیستم اما از امیرعباس تقی‌پور، برگزارکننده این مراسم سپاسگزارم چرا که معتقدم نکوداشت‌هایی که او از اولین دوره همایش روابط عمومی الکترونیک تاکنون در قالب این رویداد برگزار کرده موجب شناساندن چهره‌هایی ارزنده به نسل‌های آینده شده است.» خانیکی به شوخی اضافه کرد: «نکوداشت، بی‌تعارف ختم انسان‌های زنده است و برای کسانی که هنوز زنده‌اند، برگزارش می‌کنند» و ادامه داد: «بهر حال حرف مهم نکوداشت‌ها آن است که نخست سرمایه‌های اجتماعی مان را مجدداً به یادمان بیاورد و دوم این که پیامی هم به این سرمایه‌ها بدهد. مثالی می‌زنم و روایتی می‌کنم. هنگامی که امیرعباس تقی‌پور از من خواست برای آغاز دهمین هفته روابط عمومی در اردیبهشت‌ماه ۱۴۰۱ پیامی ارسال کنم، من در حال شیمی‌درمانی بودم اما صحبت تصویری با دوستان حاضر در آن رویداد هم‌راهم مجدداً به‌یادمان آورد، هم تاب‌آوری‌ام را بالاتر برد.»

نگرش کیانی

خبرنگار گروه فرهنگ

شانزدهمین همایش روابط عمومی الکترونیک با موضوع «هوش مصنوعی؛ کاربردها، فلسفه و تکنولوژی»، روز شنبه ۲۸ بهمن‌ماه ۱۴۰۲ با ارائه مقالات و سخنرانی‌هایی در این خصوص توسط متخصصان این حوزه، در سالن همایش‌های هتل المپیک تهران برگزار شد. در این همایش که با سخنرانی سید غلامرضا کاظمی دینان، رئیس کل باشگاه مدیریت ارتباطات و پرسونل-ایران و رئیس شورای سیاست‌گذاری همایش روابط عمومی الکترونیک آغاز شد، مؤلفان ۱۰ عنوان مقاله مرتبط با موضوع همایش، به ارائه چکیده تألیفات خود پرداختند. همچنین پنلی تخصصی با موضوع «هوش مصنوعی و آینده انسانی» ذیل آن برگزار شد. از دیگر اتفاقات این همایش، رونمایی از کتاب «کاربست تفکر انتقادی در رسانه‌های نوین»، نوشته لوئیس وان باتر جمه‌محمد رضاسولی و پویا نعمت‌اللهی بود، همچنین از ۳۰ سال تلاش علمی و عملی هادی خانیکی در حوزه ارتباطات و رسانه تقدیر و تشکر به‌عمل آمد.

هوش مصنوعی و ارتباطات

از جمله مقالات ارائه‌شده در شانزدهمین همایش روابط عمومی الکترونیک، مقاله‌ای با عنوان «تأثیرات هوش مصنوعی بر آینده ارتباطات تصویری» بود که توسط مریم سلیمی ارائه شد. دغدغه اصلی نویسنده این مقاله آن بود که با توسعه هوش مصنوعی، بهره‌گیری از واسطه‌های مغز و کامپیوتر و کم‌شدن فاصله بین تصور و تصویر و دیگر تحولات پیشرو، در عین تسهیل و تسریع در خلق آثار بصری، این اتفاقات بر روند فعالیت طراحان گرافیک و فعالان حوزه بصری، دارای تأثیراتی منفی باشد. سپس مقاله «جابه‌جایی اقتدار از انسان به ماشین»، توسط محمد سلطانی فر ارائه شد. مقاله‌ای که نویسنده آن اعتقاد داشت، هوش مصنوعی در مسیر جابه‌جایی قدرت از انسان به ماشین است و این تغییرات نه تنها در مسیر تداومی نیستند بلکه در یک تحول، انقلاب و حتی جابه‌جایی کامل از انسان به ماشین حرکت می‌کنند. سومین مقاله با عنوان: «کاربرد هوش مصنوعی مولد در روابط عمومی»؛ توسط حمیدضیایی‌پرور ارائه شد. در این مقاله به برخی از فناوری‌ها و ابزارهای هوش مصنوعی مولد و کاربرد آنها در روابط عمومی پرداخته شد. در ادامه بهزاد حسین عباسی به ارائه مقاله «معرفی ابزارهای کاربردی هوش مصنوعی» پرداخت و از این گفت که فعلاً در حال هضم عملکردی این ابزارها هستیم و بزودی مسیر این نرم‌افزارها از تغییر چهره، رنگ، لباس و کارهای جذاب فانتزی به سمت مدیریت زندگی عوض خواهد شد. دیگر مقاله‌های ارائه‌شده: «بازگویی ابزارها و مدل‌های رضایت‌سنجی آنلاین در روابط عمومی عصر دیجیتال»، توسط ثمن خبازمبشر و «تفاوت رزله قابل پیشگیری است: اگر گسل‌های سازمان خود را با هوش مصنوعی شناسایی کنید»، توسط امیرحسین عسگری بودند. همچنین امیرحسین موسوی مقاله «آموزه‌هایی از فلسفه تکنولوژی برای متخصصان ارتباطات» را ارائه کرد و از نگاهی میان‌گانه کسانی که جبراً نگران یا خشن به مفهوم تکنولوژی نظر می‌اندازند گفت. «مرکزشناسی از اسرار ارتباط مؤثر با استفاده از رفتارشناسی مدل جهانی دیسک»، هم توسط علی مصراان ارائه شد. او واژه دیسک را ترکیبی از چهار واژه تسلط (dominance)، تأثیر (influence)، ثبات (steadiness) و وظیفه‌شناسی (conscientious) دانست. مقاله «کارکردها و کژکارکردهای استفاده از هوش مصنوعی در فرآیند تبلیغات و روابط عمومی» توسط آریین عظیمی و «ارائه‌های نسل پنجم و روابط عمومی هوشمند کوانتومی» توسط سعیدرضا عاملی، مقاله‌های پایانی این همایش بودند.

فناوری همه‌جانبه عصر حاضر

بخش دیگری از شانزدهمین همایش روابط عمومی الکترونیک به پنل تخصصی «هوش مصنوعی و آینده انسانی» با حضور علی ورامینی (سردبیر ماهنامه مدیریت ارتباطات)، معصومه تقی‌زادگان (عضوهیئت‌علمی پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی)، مینا والی (هم‌بنیان‌گذار کارخانه نوآوری رسانه‌راه کار) و محمد رهبری (پژوهشگر شبکه‌های اجتماعی) اختصاص

چهره

یک نفر باید حذف شود

تیم فوتبال استقلال تهران بعد از پیروزی یک بر صفر مقابل صنعت نفت آبادان، با ۲۵ امتیاز در صدر جدول ماند و فاصله‌اش را با رقیب افزایش داد. اما بعد از پایان این مسابقه جواد نکونام بازم به مدیریت باشگاه و حامیان علی خطیر حمله کرد. حملاتی که این بار لحنی توهین آمیز نیز به خودش گرفته بود تا آتش این اختلاف نه تنها علنی شده باشد، بلکه ثابت شود طی روزهای آتی احتمالاً شاهد تغییراتی در این باشگاه خواهیم بود. نکونام در نشست خبری پس از پایان مسابقه، حملات کلامی کم‌سابقه‌ای را به معاون ارتباطات باشگاه استقلال داشت و حتی تهدید کرد اگر این افراد شهامت دارند، یکبار سر تمرین تیم حضور پیدا کنند. نکونام مدعی شد، افرادی در رأس باشگاه حضور دارند که نمی‌خواهند استقلال با او موفق شود. از سوی دیگر معاون ارتباطات باشگاه استقلال نیز در مصاحبه‌ای تلویزیونی اعلام کرد، نزدیکان نکونام به او مشاوره اشتباه می‌دهند تا چنین ادبیاتی از زبان سرمربی استقلال خارج شود!

کتابخانه

استدلال‌هایی در مورد جنگ

«جنگ داخلی»، نوشته جورج آگامین، با ترجمه سیدمحمدجواد سیدی در ۹۵ صفحه و با قیمت ۸۰ هزار تومان توسط نشر نو منتشر شده است. دیگر نمی‌توان از «وضعیت جنگی» در معنای سنتی سخن گفت، اما در حال حاضر هیچ نظریه قابل‌انکلیبی برای تبیین درگیری‌های درونی مختلف یا جنگ‌های داخلی‌ای نداریم که به‌شکلی فزاینده بر جمعیت‌های جهان تحمیل می‌شوند. «جنگ داخلی»، جورج آگامین که نخستین گام در راستای رسیدن به چنین نظریه‌ای است، به این موضوع می‌پردازد که جنگ داخلی در دو لحظه مهم تاریخ اندیشه غربی، یعنی در آن باستان و سپس در اندیشه توماس هابز، چگونه توصیف می‌شود. این کتاب جنگ داخلی را همچون آستانه بنیادین سیاسی سازی در غرب مشخص می‌کند، آپاراتوسی که در طول تاریخ به‌تفاوت یا مجال سیاست‌زدایی از شهروندی را فراهم کرده یا استیلار بر غیرسیاسی‌سازی را. استدلال‌های این کتاب که نخست در فضای پس از ۱۱ سپتامبر مطرح شدند، امروز که وارد عصر جنگ داخلی سپاره‌ای شده‌ایم، اهمیت فزاینده‌ای می‌یابند.

جنگ داخلی

نویسنده:

جورج آگامین

مترجم:

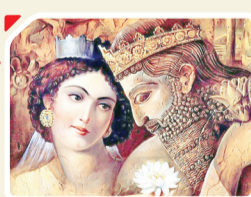
سیدمحمدجواد

سیدی

انتشارات: نشر نو

تاریخ

جشن سپندارمذگان

جشن سپندارمذگان یا جشن اسپندگان روز عشق ایرانی و یکی از جشن‌های ایران باستان است که در روز ۵ اسفندماه در گاهشماری زرتشتی (برابر با روز ۲۹ بهمن‌ماه در گاهشماری خورشیدی) برگزار می‌شود. این جشن ریشه در امپراطوری هخامنشیان دارد. ایرانیان باستان این روز را روز بزرگداشت زن و زمین می‌دانستند. ابوریحان بیرونی در «آثار الباقیه» بر این عقیده است که اسپندارمذ، ایزد موکل بر زمین و ایزد پشتیبان و نگاهبان زنان شوهردوست، پارسا و درستکار بوده و به همین مناسبت این روز، جشن زنان نامگذاری و مردم برای گرامیداشت زنان، به ایشان کادو می‌دادند و بخشش می‌کردند. برخی دیگر از محققان معتقدند، مقارن همین روز مراسمی با نام «مردگیران» برگزار می‌شده است. گردیزی در «زین‌الآخیر» درباره این روز چنین آورده است: از این‌رو جشن مردگیران می‌گفتند که زنان به اختیار خویش و با آزادی، شوی و مرد زندگی خود را برمی‌گزیدند. طبق این تحلیل، در این روز دختران آماده ازدواج یا دم‌بخت، این اختیار را پیدا می‌کردند که به میل خود، همسر آینده‌شان را انتخاب کنند.